

የፌዴራል የገቢ ግብር አዋጅን ለማሻሻል የወጣ

አዋጅ ቁጥር 1395/2017

በገቢዎች ሚኒስቴር ባህር ዳር ቅ/ጽ/ቤት

ህዳር/ 2018 ዓ.ም

መግቢያ

- በገቢ ግብር ሥርዓት ላይ ለውጥ በማድረግ የመንግስትን ገቢ አሰባሰብ ማሻሻል እና ለኢኮኖሚው እድገት እገዛ ማድረግ የሚቻል መሆኑ ስለታመነበት፤
- የታክስ ማስከፊያ መጣኔው ከወቅታዊው የኢኮኖሚ ሁኔታ ጋር የተጣጣመ እንዲሆን የሚያስችል ማስተካከያ ለማድረግ፤
- የታክስ መሰረቱን ለማስፋት እና ውጤታማ የሆነ የታክስ ማበረታቻ ስርዓት አጠቃቀም እንዲኖር ለማድረግ፤
- ከታክስ ለመሸሽ የሚደረገውን ጥረት ለመከላከል በሚያስችል መንገድ የተወሰኑ የገቢ ግብር አዋጅ 979/2008 ድንጋጌዎችን በማሻሻል የታክስ ስርዓቱ መሰረታዊ የታክስ መርሆችን ለማሳካት በሚያስችል መልኩ እንዲቀረጽ ማድረግ አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፤

የማሻሻያው ዓላማዎች

የገቢ ግብር አዋጅ ማሻሻያ የሚከተሉት ሰባት ዓላማዎች ያሉት ሲሆን፦

- 1) ዝቅተኛ ገቢ ያለው የህብረተሰብ ክፍል የሚያርፍበትን የግብር ጫና መቀነስ፤
- 2) የግብር መሰረትን ማስፋት፤
- 3) የግብር ስርዓቱ ላይ የሚታዩ የፍትሃዊነት ችግሮችን መቅረፍ፤
- 4) የአነስተኛ የንግድ እንቅስቃሴዎች የግብር አከፋፈል ስርዓት ቀላል እንዲሆን ማድረግ፤
- 5) ካፒታልን በማቀናጀት ለኢንቪስትመንት ተግባር ለማዋል የሚደረገውን ጥረት ማገዝ፤
- 6) የታክሱን መሰረት ለመሸርሸር እና ታክስ ለማጭበርበር በር የሚከፍቱ አሰራሮችን መከላከል፤
- 7) ግልጽነት በሚገድላቸው አንቀጾች ምክንያት የሚፈጠረውን ውጣ ውረድን ማስቀረት፤

ማሻሻያ የተደረገባቸው አንቀጾች

የፌዴራል የገቢ ግብር አዋጅ ቁጥር 979/2008

እንደሚከተለው ተሻሽሏል

አንቀጽ 2 ትርጉም

ከአዋጁ አንቀጽ 2 ንዑስ አንቀጽ 27 ቀጥሎ የሚከተሉት አዲስ ንዑስ አንቀጽ 28፣ 29 እና 30 ተጨምረዋል፦

- ንዑስ አንቀጽ **28፦** በጠቅላላ ሽያጭ ላይ የሚከፈል ግብር ማለት በዚህ አዋጅ አንቀጽ 49 የተመለከቱት አነስተኛ ግብር ከፋዮች ከንግድ ስራቸው ባገኙት ዓመታዊ ጠቅላላ ሽያጭ ላይ ተሰልቶ ግብር የሚከፈልበት ቀለል ያለ የግብር ስርዓት ነው።

አንቀጽ 2 ትርጉም....የቀጠለ

- **ንዑስ አንቀጽ 29:-** **ከዲጂታል ይዘት ፈጠራ የሚገኝ ገቢ** ማለት አንድ ግለሰብ ወይም ድርጅት የሺዲዮ ማጋሪያ አገልግሎቶችን፣ የማህበራዊ ሚዲያ መድረኮችን፣ የድምጽ ማስተላለፊያ (ፖድካስት) አገልግሎቶችን እና የቀጥታ ስርጭት መድረኮችን ጨምሮ በአንላይን መድረኮች ላይ ዲጂታል ይዘትን በመፍጠር እና በማሰራጨት የሚያገኘው ማንኛውም የገንዘብ ወይም በአይነት የሚገኝ ገቢ ነው። ይህም የሚከተሉትን ገቢዎች ያካትታል፦

ሀ) ማስታወቂያዎች እና ስፖንሰርሺፖች፣

ለ) የምርት ስም ስምምነቶች እና ድጋፎች፣

ሐ) የአጋርነት ግብይት እና የምርት ምደባዎች፣

አንቀጽ 2 ትርጉም.....ቀጠለ

መ) የደጋፊዎች አስተዋጽኦ፣ የገንዘብ ስጦታዎች ወይም የብዙሃን የገንዘብ ማሰባሰብ

(ክራውድ ፈንዲንግ)፣

ሠ) የአባልነት ክፍያዎች፤

ረ) የዲጂታል ወይም የአካላዊ ሸቀጦች ሽያጭ፣

ሰ) ለማስተዋወቂያ እንቅስቃሴ ምትክ የተገኙ ዕቃዎች ወይም አገልግሎቶች እና

ሸ/ ከዚህ በላይ ከተጠቀሱት ጋር ተመሳሳይነት ያላቸው ሌሎች ክፍያዎች።

➤ **ንዑስ አንቀጽ 30:-** የዲጂታል አገልግሎት ማለት የሚኒስትሮች ምክር ቤት በሚያወጣው ደንብ የሚወሰን የዲጂታል ይዘት ያለው አገልግሎት ነው።

አንቀጽ 3 የግብር ከፋይ ደረጃዎች

የአዋጁ አንቀጽ 3 ተሰርዞ በሚከተለው አዲስ አንቀጽ 3 ተተክቷል።

➤ ንዑስ አንቀጽ **1**፡- ለዚህ አዋጅ አፈጻጸም ሲባል የሚከተሉት የግብር ከፋይ ደረጃዎች ይኖራሉ፤

ሀ) የደረጃ “ሀ” ግብር ከፋይ፤

✓ ድርጅት (ህጋዊ ሰውነት መብት ያለው)፤ ወይም

✓ ጠቅላላ ዓመታዊ ገቢው ብር 2 ሚሊዮን (ሁለት ሚሊዮን ብር) ወይም ከዚያ በላይ የሆነ ማንኛውም ሌላ ሰው (ግለሰብ ነጋዴ)፤

ለ) ደረጃ “ለ” ግብር ከፋይ የሚባለው ድርጅትን ሳይጨምር ዓመታዊ ጠቅላላ ገቢው ከብር 2 ሚሊዮን (ሁለት ሚሊዮን ብር) የሚያንስ ሰው (ግለሰብ ነጋዴ) ነው።

አንቀጽ 3 የግብር ከፋይ ደረጃዎች...የቀጠለ

- **ንዑስ አንቀጽ 2:-** የታክስ ባለሥልጣኑ ታክስ ከፋዩ የሚያቀርበውን የግብር ማስታወቂያ ወይም የሚያገኘውን ሌላ ማናቸውም መረጃ መሠረት በማድረግ ለግብር ዓመቱ **የግብር ከፋዩ ደረጃ የተለወጠ** መሆኑን አለመሆኑን ይወስናል።
- **ንዑስ አንቀጽ 3:-** ሚኒስትሩ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተመለከተውን እና ግብር ከፋዮችን **የደረጃ “ሀ”** ወይም **የደረጃ “ለ” ግብር ከፋይ** ብሎ ለመመደብ የሚያስችለውን ዓመታዊ ጠቅላላ ገቢ መጠን በኢኮኖሚ ጥናት ላይ በመመስረት **ቢያንስ በአምስት ዓመት አንድ ጊዜ** ማሻሻል አለበት።

አንቀጽ 4 በቋሚነት የሚሰራ ድርጅት

የአዋጁ አንቀጽ 4 ንዑስ አንቀጽ 2 (ሐ) እና 3 ተሽረው በሚከተሉት አዲስ ንዑስ አንቀጽ 2(ሐ) እና 3 ተተክተዋል፦

- ንዑስ አንቀጽ **2(ሐ)**፦ ማናቸውም ሰው ተቀጣሪዎችን ወይም ሌሎች ሰራተኞችን በመመደብ **የቴክኒክ አገልግሎት** እና **የምክር አገልግሎትን** ጨምሮ የሚሰጠውን አገልግሎት በሚመለከት፤ አገልግሎቱ ወይም ተያያዥ የሆነው በኢትዮጵያ ውስጥ የሚከናወነው የንግድ ስራ **በአንድ የግብር ዓመት** ወይም በማናቸውም በአንድ ዓመት ጊዜ ውስጥ በጠቅላላው ድምር **n91 (ዘጠና አንድ)** ቀናት በላይ የተከናወነ ከሆነ፤

አንቀጽ 4 በቋሚነት የሚሰራ ድርጅት...የቀጠለ

- **ንዑስ አንቀጽ 3:-** የግንባታ ስራው የሚከናወንበት ቦታ፤ ፕሮጀክቱ ወይም የስራ እንቅስቃሴው በአንድ የግብር ዓመት ወይም በማናቸውም አንድ ዓመት ጊዜ ውስጥ ከ91 (ዘጠና አንድ) ቀናት በላይ የሚቆዩ እስከሆነ ድረስ የህንጻ ግንባታው የሚከናወንበት ቦታ ወይም የኮንስትራክሽኑ ስራ፤ የመገጣጠሚያው ወይም የተከለው ፕሮጀክት ወይም ከእነዚህ ጋር የተያያዙ የቁጥጥር ስራዎች በቋሚነት የሚሰራ ድርጅት እንደሆኑ ይቆጠራል።

አንቀጽ 4 በቋሚነት የሚሰራ ድርጅት....የቀጠለ

ከአዋጁ አንቀጽ 4 ንዑስ አንቀጽ 5 ቀጥሎ የሚከተሉት አዲስ ንዑስ አንቀጽ 6 እና 7 ተጨምረዋል።

➤ ንዑስ አንቀጽ 6፡- ለዚህ አንቀጽ አፈጻጸም “የቴክኒክ አገልግሎት” ማለት የቴክኒክ፣ የአስተዳደር ወይም

የምክር አገልግሎት ባህሪ ያላቸውን አገልግሎቶችን የሚያካትት ሲሆን፤ የሚከተሉትን ይጨምራል፡

ሀ) የሂሳብ አያያዝ፤

ለ) የኦዲት፤

ሐ) የኢኮኖሚና፤

መ) የፋይናንስ፤

ሠ) የህግ፤

አንቀጽ 4 በቋሚነት የሚሰራ ድርጅት...የቀጠለ

ረ) የአስተዳደር፣

ሸ) የአርክቴክቸር፣

ቀ) የቅየሳ፣

በ) የኢንፎርሜሽን ቴክኖሎጂ፤

ሰ) የኢንጂነሪንግ፣

ተ) ማህበራዊ ጉዳይ፣ ወይም

በሌላ ተመሳሳይ መስክ የሚሰጥ የሙያ አገልግሎት

አንቀጽ 6 የገቢ ምንጭ

ከአዋጁ አንቀጽ 6 ንዑስ አንቀጽ 5 ቀጥሎ የሚከተለው አዲስ ንዑስ አንቀጽ 6 ተጨምሯል።

- ንዑስ አንቀጽ 6፡- በኢትዮጵያ ነዋሪ ያልሆነ ሰው በኢትዮጵያ ውስጥ የዲጂታል አገልግሎት በመስጠት የሚያገኘው ገቢ በኢትዮጵያ የተገኘ ገቢ እንደሆነ ይቆጠራል።

አንቀጽ 11 በመቀጠር በሚገኝ ገቢ ላይ ተፈጻሚ የሚሆኑ መጣኔዎች

የአዋጁ አንቀጽ 11 ተሰርዞ በሚከተለው አዲስ አንቀጽ 11 ተተክቷል፦

➤ በመቀጠር በሚገኝ ወርሃዊ ገቢ ላይ ለሚጣለው ግብር ተፈጻሚ የሚሆኑት መጣኔዎች የሚከተሉት ናቸው፦

በየወሩ ከመቀጠር የሚገኝ ገቢ (-ብር) በመቀጠር በሚገኝ ገቢ ላይ ተፈጻሚ የሚሆን ተቀናሽ መጠን መጣኔ		
0 -----2,000	0%	0
2,001-----4,000	15%	300
4,001-----7,000	20%	500
7,001-----10,000	25%	850
10,001-----14,000	30%	1,350
ከ14,000 በላይ	35%	2,050

አንቀጽ 12 ከመቀጠር የሚገኝ ገቢ

ከአዋጁ አንቀጽ 12 ንዑስ አንቀጽ (4) ቀጥሎ የሚከተሉት አዲስ ንዑስ አንቀጽ (5)፣ (6) እና (7) ተጨምሯል።

- ንዑስ አንቀጽ 5፡- የዚህ አዋጅ አንቀጽ 93 እንደተጠበቀ ሆኖ፤ የታክሱ ባለስልጣን ከውጭ ጉዳይ ሚኒስቴር ጋር በመተባበር ለግብር አሰባሰብ ዓላማ በአንቀጽ 93(1) የተጠቀሱት ተቋማት ውስጥ የሚሠሩ የዲፕሎማቲክ መብት የሌላቸውን ሠራተኞች ዝርዝር እና አድራሻ ለማግኘት የሚያስችል ሥርዓት ያቋቁማል።

አንቀጽ 12 ከመቀጠር የሚገኝ ገቢ.....የቀጠለ

ከአዋጁ አንቀጽ 12 ንዑስ አንቀጽ (4) ቀጥሎ የሚከተሉት አዲስ ንዑስ አንቀጽ (5)፣ (6) እና (7) ተጨምሯል።

- ንዑስ አንቀጽ 6፦ የውጭ ጉዳይ ሚኒስቴር በኢትዮጵያ ውስጥ በሚገኙ የውጭ አገር ኤምባሲዎች እና ዓለም አቀፍ ድርጅቶች ውስጥ ተቀጥረው የሚሠሩ ሠራተኞችን የሚመለከት መረጃ የመስብሰብ እና በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 5 መሠረት በሚቋቋመው ሥርዓት በሚወሰነው መንገድ እና የጊዜ ገደብ ውስጥ ይህንን መረጃ ለታክሱ ባለሥልጣን የማስተላለፍ ኃላፊነት አለበት።

አንቀጽ 12 ከመቀጠር የሚገኝ ገቢ.....የቀጠለ

ከአዋጁ አንቀጽ 12 ንዑስ አንቀጽ (4) ቀጥሎ የሚከተሉት አዲስ ንዑስ አንቀጽ (5)፣ (6) እና (7) ተጨምሯል።

➤ ንዑስ አንቀጽ 7፡- በኢትዮጵያ ውስጥ ለውጭ ሠራተኞች ማንኛውንም ዓይነት የሥራ ፈቃድ የመስጠት ወይም የማደስ ኃላፊነት የተሰጣቸው ሁሉም የመንግሥት አካላት ፈቃድ የተሰጠ ወይም እድሳት የተደረገ ስለመሆኑ ወዲያውኑ በታክሱ ባለሥልጣን ማሳወቅ አለባቸው። በዚህ መልኩ የሚሰጠው ማስታወቂያ የሠራተኛውን ሙሉ ስም፣ በኢትዮጵያ የሚገኘውን አድራሻውን፣ የአሠሪውን ስም፣ የሥራ ፈቃዱን ዓይነት፣ የቆይታ ጊዜ፣ ደመወዝ እና ሌሎች የዓይነት ጥቅማ ጥቅሞች እንዲሁም በታክሱ ባለሥልጣን ሊጠየቅ የሚችል ማንኛውንም ሌላ ተገቢ መረጃን ማካተት አለበት፤

አንቀጽ 14 የኪራይ ገቢ ግብር መጣኔዎች

የአዋጁ አንቀጽ 14 ንዑስ አንቀጽ (2) ተሰርዘው በሚከተሉት አዲስ ንዑስ አንቀጽ (2) ተተክቷል፡-

➤ ንዑስ አንቀጽ 2፡- በግለሰቦች ኪራይ ገቢ ላይ ተፈፃሚ የሚሆኑት መጣኔዎች የሚከተሉት ናቸው፡-

መታዊ ግብር የሚከፈልበት የኪራይ ገቢ (በብር)	የኪራይ ገቢ ግብር መጣኔ	ተቀናሽ መጠን
0-----24,000	0%	0
24,001-----48,000	15%	3,600
48,001-----84,000	20%	6,000
84,001-----120,000	25%	10,200
120,001-----168,000	30%	16,200
ከ168,000 በላይ	35%	24,600

አንቀጽ 15 ግብር የሚከፈልበት የኪራይ ገቢ

ከአዋጁ አንቀጽ 15 ንዑስ አንቀጽ 7 ቀጥሎ የሚከተለው አዲስ ንዑስ አንቀጽ 8 ተጨምሯል፦

- ንዑስ አንቀጽ 8፦ ለዚህ አንቀጽ አፈፃፀም “ከቤት ኪራይ የሚገኝ ገቢ” ማለት ለማናቸውም አገልግሎት ከሚውል ህንፃ፣ ከመኖሪያ ቤት፣ ለመጋዘን አገልግሎት ከሚውል ህንፃ ኪራይ የሚገኝ ገቢ ሲሆን የኢንዱስትሪ ፓርክ አልሚ የሚገነባቸውን የኢንዱስትሪ መሰረተ-ልማቶች እና በካፒታል በዕቃ ኪራይ ንግድ ሥራ መሠረት የንግድ ስራ ሀብት ሆነው የሚከራዩ ህንፃዎችን ወይም ግሪን ሃውስ እና በመጋዘን ውስጥ ዕቃ የሚያከማቹ ሰዎች የሚከፍሉትን ክፍያ አይጨምርም።

አንቀጽ 19 በንግድ ሥራ ገቢ ላይ ተፈጻሚ የሚሆኑ መጣኔዎች

የአዋጁ አንቀጽ 19 ንዑስ አንቀጽ (2) ተሰርዞ በሚከተለው አዲስ ንዑስ አንቀጽ 2 ተተክቷል እንዲሁም አዲስ ንዑስ አንቀጽ (3) እና (4) ተጨምሯል። የቀድሞው ንዑስ አንቀጽ (3) እና (4) ንዑስ አንቀጽ (5) እና (6) ሆነው ተሸጋሽገዋል።

➤ ንዑስ አንቀጽ 2፡- የደረጃ “ለ” ግብር ከፋዮችን ሳይጨምር በግለሰብ ላይ ተፈጻሚ የሚሆኑት የንግድ ስራ ገቢ ግብር መጣኔዎች የሚከተሉት ናቸው።

ከንግድ ስራ የሚገኝ ግብር የሚከፈልበት ገቢ በአመት	የንግድ ስራ ገቢ ግብር መጣኔ	ተቀናሽ መጠን
0-----24,000	0%	0
24,001-----48,000	15%	3,600
48,001-----84,000	20%	6,000
84,001-----120,000	25%	10,200
120,001-----168,000	30%	16,200
ከ168,000 በላይ	35%	24,600

አንቀጽ 19 በንግድ ሥራ ገቢ ላይ ተፈጻሚ የሚሆኑ መጣኔዎች.....የቀጠለ

- ንዑስ አንቀጽ 3:- በዚህ አንቀጽ የተደነገገው ቢኖርም ኃላፊነቱ የተወሰነ የሽርክና ማህበር እና በህጋዊ መንገድ የተመዘገበ የጋራ የኢንቨስትመንት ፈንድ በማንኛውም የህግ ቅርጽ ቢቋቋምም በድርጅት ደረጃ የሚያገኘው ገቢ ግብር አይከፈልበትም።
- ሆኖም ኃላፊነቱ የተወሰነ የሽርክና ማህበር ለአባላቱ በሚያከፋፍለው ገቢ ላይ በንዑስ አንቀጽ 2 ስር ባለው ስንጠረዥ “ሐ” የግብር ማስከፊያ ምጣኔ መሰረት ግብሩን ቀንሶ ለታክሱ ባለስልጣን ገቢ ማድረግ አለበት።
- የጋራ የኢንቨስትመንት ፈንድ ለባለአክሲዮኖች ከሚያከፋፈለው ትርፍ ላይ በአዋጁ አንቀጽ 57 መሰረት የትርፍ ድርሻ ግብር ቀንሶ ገቢ ማድረግ አለበት። የዚህ ንዑስ አንቀጽ ዝርዝር አፈፃፀም የሚኒስትሮች ምክር ቤት በሚያወጣው ደንብ ይወሰናል።

አንቀጽ 19 በንግድ ሥራ ገቢ ላይ ተፈጻሚ የሚሆኑ መጣኔዎች....የቀጠለ

- **ንዑስ አንቀጽ 4:-** በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 3 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ፣ የኢንቨስትመንት ፈንድ ድርጅቱ እና ኃላፊነቱ የተወሰነ የሽርክና ማህበሩ በዚህ አዋጅ የተደነገጉት **ሌሎች ግዴታዎች** ተፈጻሚ ይሆንባቸዋል።

አንቀጽ 22 ከዲሞክራሲ ይዘት ፈጠራ የሚገኝ ገቢ

- ንዑስ አንቀጽ 1:- ከዲሞክራሲ ይዘት ፈጠራ የሚገኝ ገቢ የሚከተሉትን ሁኔታዎች ካሟላ የንግድ ገቢ ተደርጎ ይወሰዳል:-
 - ሀ/ ትርፍ ለማግኘት ታስቦ በመደበኛነት የሚከናወን ከሆነ፤
 - ለ/ ፈጣሪው ድርጅት ከሆነ፤ እና
 - ሐ/ የሂሳብ መዝገብ የሚያዙ ከሆነ ወይም ከንግድ ጋር የተያያዙ ወጪዎች ተቀናሽ የሚደረጉለት ከሆነ።
- ንዑስ አንቀጽ 2:- በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተመለከቱት ሁኔታዎች ካልተሟሉ፣ ገቢው እንደ ሌላ ገቢ ተመድቦ በዚህ አዋጅ ሠንጠረዥ “መ” መሠረት ግብር የሚጣልበት ሲሆን ዝርዝር አፈፃፀሙ የሚኒስትሮች ምክር ቤት በሚያወጣው ደንብ ይወሰናል።

አንቀጽ 22 ከዲጂታል ይዘት ፈጠራ ...የቀጠለ

- ንዑስ አንቀጽ 3:-የታክሱ ባለሥልጣን የዲጂታል ይዘት ፈጠራ የንግድ እንቅስቃሴ መሆኑን ለመወሰን መመሪያዎች ያወጣል፤ በተለይም የገቢውን መጠን፣ የግብይቶችን ብዛት፣ የይዘቱን ዓይነት እና የንግድ ዓላማውን ከግምት ውስጥ ያስገባል።
- ንዑስ አንቀጽ 4:- በኢትዮጵያ ለሚኖሩ ዲጂታል ይዘት ፈጣሪዎች ክፍያዎችን የሚያመቻቹ ማንኛውም የኦንላይን መድረክ፣ ዓመታዊ ገቢያቸው የገንዘብ ሚኒስቴር በሚያወጣው መመሪያ ከሚወሰነው ገደብ በላይ ከሆነ ለእያንዳንዱ ፈጣሪ ያገኙትን ጠቅላላ ገቢ በየዓመቱ ለታክሱ ባለስልጣን ሪፖርት ማድረግ አለበት።

አንቀጽ 22 ከዲጂታል ይዘት ፈጠራ ...የቀጠለ

- **ንዑስ አንቀጽ 5:-** በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 4 መሰረት በኦንላይን መድረክ ሪፖርት የተደረገም ይሁን ያልተደረገ ከዲጂታል ይዘት ፈጠራ የሚገኝ ማንኛውም ገቢን በተመለከተ፣ ገቢው በደረሰው ሰው በዓመታዊ የገቢ ግብር ማስታወቂያው ላይ መገለጽ አለበት።
- **ንዑስ አንቀጽ 6:-** በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 ከተወሰነው ገደብ በላይ ገቢ የሚያገኝ ዲጂታል ይዘት ፈጣሪ የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር ማግኘት እና ሁሉንም ተፈጻሚነት ያላቸውን የግብር ግዴታዎችን መወጣት አለበት።

አንቀጽ 23 አማራጭ አነስተኛ ግብር

- **ንዑስ አንቀጽ 1:-** በዚህ አዋጅ በሌሎች አንቀጾች ወይም በሌላ ማናቸውም ህግ የተደነገገው ቢኖርም፤ ማናቸውም ድርጅት ወይም ሰው ግብር በሚወሰንበት የግብር ዓመት ከሁሉም የንግድ ስራ የገቢ ምንጮች ባገኘው ትርፍ ላይ ሊከፍል የሚገባው ግብር በዚሁ የግብር ዓመት ካገኘው **ጠቅላላ ገቢ ከ2.5%** (ከሁለት ነጥብ አምስት በመቶ) በታች ከሆነ ግብር ከፋዩ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 በተመለከተው የማስከፈያ መጣኔ መሰረት አማራጭ አነስተኛ ግብር መክፈል አለበት።

አንቀጽ 23 አማራጭ አነስተኛ ግብር...የቀጠለ

➤ **ንዑስ አንቀጽ 2:-** በዚህ አንቀጽ መሰረት አማራጭ አነስተኛ ግብር የሚከፈለው በሚከተለው የማስከፈያ መጣኔ ይሆናል:-

ሀ) የማናቸውም ድርጅት ወይም ሰው አመታዊ **ጠቅላላ ገቢ 2.5%፤** ወይም

ለ) ባንኮችን በሚመለከት **ከባንክ ስራ የተገኘ የተጣራ ገቢ 2.5%፤**

ሐ) የኢንሹራንስ ኩባንያዎችን በሚመለከት ከህይወት እና ከህይወት ውጪ ከሆነ **ኢንሹራንስ የተገኘው ጠቅላላ አረቦን 2.5%፤**

መ) ዋጋቸው የተወሰነ ዕቃዎችን አቅራቢ ሰው ወይም ድርጅትን በሚመለከት **የኮሚሽን ገቢው 2.5%፤**

አንቀጽ 23 አማራጭ አነስተኛ ግብር....የቀጠለ

- **ንዑስ አንቀጽ 3:-** በዚህ አንቀጽ መሰረት የሚከፈለው አማራጭ አነስተኛ ግብር በአዋጁ አንቀጽ 18 መሰረት ከሚከፈለው የንግድ ትርፍ ግብር ላይ ተቀናሽ ይደረጋል።
- **ንዑስ አንቀጽ 4:-** የዚህ አንቀጽ ድንጋጌ በአዋጁ አንቀጽ 49 (በተሸጋሸገው አንቀጽ 50) መሰረት በጠቅላላ ገቢው ላይ ግብር በሚከፍል ግብር ከፋይ ላይ ተፈጻሚ አይሆንም።

አንቀጽ 23 አማራጭ አነስተኛ ግብር....የቀጠለ

➤ **ንዑስ አንቀጽ 5:-** በዚህ አንቀጽ መሰረት ግብር ከፋዩ የከፈለው ግብር ሊከፍል ከሚገባው የንግድ ትርፍ ላይ የሚቀነሰው በሚከተለው አኳኋን ይሆናል:-

ሀ) እስከ 5 (አምስት) ዓመታት ድረስ፤

ለ) በአዋጁ አንቀጽ 18 መሰረት ሊከፈል ከሚገባው የንግድ ትርፍ ግብር ላይ የሚቀነሰው ሂሳብ በዚህ አንቀጽ መሰረት ሊከፈል እስከሚገባው አማራጭ አነስተኛ ግብር ድረስ ሆኖ፤ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 መሰረት የተከፈለውን ተቀናሽ የተደረገበት የንግድ ትርፍ ግብር ሳይጨምር ይሆናል።

አንቀጽ 23 አማራጭ አነስተኛ ግብር....የቀጠለ

- **ንዑስ አንቀጽ 6:-** የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 እንደተጠበቀ ሆኖ፤ የሚከተሉት ከአማራጭ አነስተኛ ግብር ነጻ ተደርገዋል:-
 - ሀ) በኪሳራ ምክንያት መፍረስ ላይ ያለ ድርጅት፤ እና
 - ለ) በእዳ ማሸጋሸግ ላይ ያለ ድርጅት።
- **ንዑስ አንቀጽ 7:-** የዚህ አንቀጽ ድንጋጌ በኢንቨስትመንት ማበረታቻ ህግ መሰረት የግብር እፎይታ በተሰጠው ሰው ላይም ተፈጻሚ ይሆናል። ስለሆነም አማራጭ አነስተኛ ግብር የተሰጠው ማበረታቻ ተቀንሶ ሊከፈል በሚገባው የገቢ ግብር ላይ ተፈጻሚ ይሆናል።

አንቀጽ 23 አማራጭ አነስተኛ ግብር....የቀጠለ

➤ ንዑስ አንቀጽ 8:- ለዚህ አንቀጽ አፈጻጸም:-

ሀ) “አመታዊ ጠቅላላ ገቢ” ማለት በግብር አመቱ ከተከናወነ የዕቃ ሽያጭ እና አገልግሎት የመስጠት ተግባር የተገኘ ጠቅላላ ገቢ ነው።

ለ) “ከባንክ ስራ የተገኘ ገቢ” ማለት ከሚከተሉት ምንጮች የተገኘ ገቢ ነው፦

(I) ብድርን ከመሰላት የባንኩ ሃብቶች በሚገኝ ወለድ እና ተቀማጭ ሂሳብን ለመሰላት የባንኩ እዳዎች በሚከፈል ወለድ መካከል ያለው ልዩነት፤

(II) ግብይትን፤ ሂሳብ ማስተዳደርን እና የምክር አገልግሎትን ከመሰላት አገልግሎቶች የሚገኝን ገቢ ጨምሮ ከክፍያዎች እና ከኮሚሽኖች የሚገኝ ገቢ፤

(III) በፋይናንስ ሰነዶች በመገበያየት የሚገኝ ትርፍ እና የሚያጋጥም ኪሳራን ጨምሮ ከግብይት የሚገኝ የተጣራ ገቢ፤

(IV) ለግብይት ወይም ለኢንቨስትመንት አላማ ከተያዙ የፋይናንስ ሰነዶች የሚገኝ ጠቅላላ ገቢ፤ እና

(V) አስቀድሞ ከሂሳብ መዝገብ የተሰረዙ ሂሳቦችን ከማስመለስ እና ከመሰላት የተለያዩ ገቢዎች የተገኘ የሌሎች የስራ እንቅስቃሴዎች ገቢ፡፡

አንቀጽ 23 አማራጭ አነሰተኛ ግብር....የቀጠለ

- ሐ) “የኮሚሽን ገቢ” ማለት በህግ ወይም በተዋዋሮች መካከል በተደረገ ውል በተወሰነው መሰረት ከአንድ ዕቃ ወም አገልግሎት ዋጋ ላይ **ለአገልግሎት ሰጪው የሚከፈል ገንዘብ** ነው።
- መ) “ዋጋው የተወሰነ ድርጅት” ማለት ዕቃዎችን የሚሸጥበት ወይም አገልግሎትን የሚያቀርብበት **ዋጋ በውል** ወይም **በመንግስት አካል የተወሰነ** ወይም ቁጥጥር የሚደረግበት ድርጅት ነው።

አንቀጽ 24/26 ለበጎ አድራጎት ዓላማ የሚደረጉ ስጦታዎች

የአዋጁ አንቀጽ 24 ንዑስ አንቀጽ (1) (ለ) እና (2) ወይም በተሸጋሸገው አንቀጽ 26 ንዑስ አንቀጽ

(1) (ለ) እና (2) ተሰርዘው በሚከተሉት አዲስ ንዑስ አንቀጽ (1) (ለ) እና (2) ተተክተዋል፦

- ንዑስ አንቀጽ (1) (ለ)፦ የፌዴራል መንግስት የሚኒስትሮች ምክር ቤት ወይም የክልል መንግስት ካቢኔ ባደረገው ጥሪ መሰረት የአገሪቱን አንድነት እና ሉዓላዊነትን ለማስከበር ወይም ሰው ሰራሽ ወይም የተፈጥሮ አደጋ ወይም ወረርሽኝ ለመከላከል ለተመሳሳይ ጥሪዎች ምላሽ ለመስጠት ወይም የገንዘብ ሚኒስቴር በሚያወጣው መመሪያ ለተዘረዘሩ ማህበራዊ ስራዎች የሚውል ከሆነ ነው።

አንቀጽ 24/26 ለበጎ አድራጎች ዓላማየቀጠለ

- **ንዑስ አንቀጽ (2) :-** በዚህ አንቀጽ መሰረት ለግብር ከፋዩ የሚፈቀደው ጠቅላላ ተቀናሽ ከግብር ከፋዩ ግብር የሚከፈልበት የግብር ዓመቱ ገቢ **10%** (አስር በመቶ) መብለጥ የለበትም። ሆኖም የገንዘብ ሚኒስቴር በሚያወጣው መመሪያ ለተወሰኑ መንግስት ቅድሚያ ለሚሰጣቸው ዘርፎች የሚደረገው ድጋፍ ከዚህ መጠን ከፍ እንዲል ሊፈቅድ ይችላል።

አንቀጽ 27/29 ተቀናሽ የማይደረጉ ወጪዎች እና ኪሳራዎች

ከአዋጁ አንቀጽ 27 ንዑስ አንቀጽ 1 ተራ ፊደል (ነ) በተሸጋገረው አንቀጽ 29 ንዑስ አንቀጽ 1 ተራ ፊደል (ነ) ቀጥሎ የሚከተለው አዲስ ተራ ፊደል (ኘ) ተጨምሯል፡፡

- ንዑስ አንቀጽ (1)(ኘ)፡- ማናቸውም ግብር ከፋይ ወደ ባንክ ሂሳብ ገቢ ከሚደረግ ቼክ፤ ወደ ባንክ ሂሳብ ገቢ ከሚደረግ የባንክ ድራፍት፤ ከአንድ የባንክ ሂሳብ ወደሌላ የባንክ ሂሳብ እና ወይም በኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ ፈቃድ በተሰጣቸው የክፍያ መፈጸሚያ መንገዶች ገንዘብ ከማስተላለፍ ውጪ በአንድ ቀን ውስጥ ለአንድ ሰው ከብር 50,000 (ሃምሳ ሺህ ብር) በላይ በሆነ ጥሬ ገንዘብ የፈጸመው ወይም የፈጸማቸው ክፍያዎች፤

አንቀጽ 49/50 የደረጃ “ለ” ግ/ከፋዮች ግብር አከፋፈል

የአዋጁ አንቀጽ 49 ወይም በተሸጋሸገው አንቀጽ 50 ተሸሮ በሚከተለው አዲስ አንቀጽ 50 ተተክቷል፦

➤ አንቀጽ 50፦ የደረጃ “ለ” ግብር ከፋዮች ግብር አከፋፈል

- ✓ ንዑስ አንቀጽ (1)፦ በዚህ አዋጅ በሌሎች አንቀጾች ወይም በሌላ የታከሰ ህግ የተደነገገው ቢኖርም የደረጃ “ለ” ግብር ከፋዮች ግብር የሚከፍሉት በጠቅላላ ገቢያቸው ላይ ይሆናል።
- ✓ ንዑስ አንቀጽ (2)፦ ግብሩ የሚጣለው እና የሚከፈለው በግብር ዓመቱ ውስጥ ከዕቃ እና ከአገልግሎት ሽያጭ በሰበሰቡት ጠቅላላ የሽያጭ ገቢ ላይ ነው።

አንቀጽ 49/50 የደረጃ “ለ” ግ/ከፋዮች ግብር አከፋፈል..... የቀጠለ

➤ **ንዑስ አንቀጽ (3)፦** በዚህ አንቀጽ መሰረት የሚከፈለው ግብር ማስከፈያ መጣኔ የሚከተለው ይሆናል፦

ግብር የሚከፈልበት አመታዊ ጠቅላላ ገቢ	መጣኔ (በመቶኛ)
0 - 100,000	2%
100,001 - 500,000	3%
500,001 - 1,000,000	5%
1,000,001 - 1,500,000	7%
1,500,001 - 2,000,000	9%

አንቀጽ 49/50 የደረጃ “ለ” ግ/ከፋዮች ግብር

አከፋፈል.....የቀጠለ

✓ ንዑስ አንቀጽ (4)፡- የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 ድንጋጌ ለሚከተሉት ተፈጻሚ አይሆንም፡-

✓ ሀ) የሚከተሉትን ጨምሮ የመያ አገልግሎት ለሚሰጡ ሰዎች፡-

✓ ለሂሳብ አያያዝ መያ፤

✓ ለአርኪቴክቶች፤

✓ ለአማካሪዎች፤

✓ ለግንባታ ስራ ተቋራጮች፤

✓ ለመሃንዲሶች፤

✓ ለፋይናንስ፣ ለኢኮኖሚ እና ኢንቨስትመንት ባለመያዎች፤

✓ ለጤና ባለመያዎች፤

✓ ለህግ ባለመያዎች፤

✓ ለ) ለተጨማሪ እሴት ታክስ ለተመዘገቡ ታክስ ከፋዮች፤ እና

✓ ሐ) የሂሳብ መዝገብ በማቅረብ በሠንጠረዥ “ሐ” መሰረት በተጣራ ታክስ የሚከፈልበት ገቢ ላይ ግብር ለመክፈል ለመረጡ የደረጃ “ለ” ግብር ከፋዮች፤

አንቀጽ 49/50 የደረጃ “ለ” ግ/ከፋዮች ግብር አከፋፈል.....የቀጠለ

- **ንዑስ አንቀጽ (5):-** በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 4 በተዘረዘሩት መደዎች የተሰማሩ ግብር ከፋዮች በዚህ አዋጅ **ለደረጃ “ሀ” የሚጠየቀውን የሂሳብ መዝገብ** የመያዝ ግዴታ አለባቸው።
- **ንዑስ አንቀጽ (6):-** የደረጃ “ለ” ግብር ከፋዮች በእያንዳንዱ **የግብር ዓመት** የንግድ ሥራ ገቢ ግብር የሚከፍሉት የሚኒስትሮች ምክር ቤት በሚያወጣው **ደንብ** በሚወሰነው የግብር አከፋፈል ዘዴ ነው።

አንቀጽ 51/52 በኢትዮጵያ ነዋሪ ያልሆኑ ሰዎች ገቢ

የአዋጁ አንቀጽ 51 ንዑስ አንቀጽ (2) ወይም በተሸጋሸገው አንቀጽ 52 ንዑስ አንቀጽ (2) ተሰርዞ በሚከተለው አዲስ አንቀጽ 52 ንዑስ አንቀጽ (2) ተተክቷል፦

➤ ንዑስ አንቀጽ (2)፦ በኢትዮጵያ ነዋሪ ያልሆነ ሰው ግብር የሚከፍልበት መጣኔ፦

ሀ) ጠቅላላ ክፍያ ላይ ለመድን በሚከፈል አረቦን 15% (አስራ አምስት በመቶ) እና የሮያልቲ 10% (አስር በመቶ)፤

ለ) በትርፍ ድርሻ በጠቅላላ ገቢ ላይ 15% (አስራ አምስት በመቶ)፤

ሐ) በወለድ ጠቅላላ ገቢ ላይ 10% (አስር በመቶ)፤

መ) ከስራ አመራር ክፍያ ወይም ከቴክኒክ አገልግሎት ክፍያ ላይ ከጠቅላላ ገቢው 15% (አስራ አምስት በመቶ)፤

አንቀጽ 53 የዲጂታል አገልግሎት ግብር

የአዋጁ አንቀጽ 51 ወይም በተሸጋሸገው አንቀጽ 52 ቀጥሎ የሚከተለው አዲስ አንቀጽ 53 ተጨምሯል፦

- **ንዑስ አንቀጽ (1)፦** በኢትዮጵያ ውስጥ የዲጂታል አገልግሎትን በማቅረብ ገቢ የሚያገኝ **ነዋሪ ወይም ነዋሪ ያልሆነ** ማንኛውም ሰው የሚያገኘው ገቢ ግብር ይከፈልበታል።
- **ንዑስ አንቀጽ (2)፦** በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 መሰረት የሚከፈለው ግብር **5%** (አምስት በመቶ) የማይበልጥ ሲሆን **የማስከፈያው መጣኔ፣ የአከፋፈሉ** ሁኔታ እና ሌሎች ዝርዝር ጉዳዮች የሚኒስትሮች ምክር ቤት በሚያወጣው **ደንብ** ይወሰናል።

አንቀጽ 53/55 በኢትዮጵያ ነዋሪ ያልሆኑ የመዝናኛ አገልግሎት ሰጪዎች ግብር

የአዋጁ አንቀጽ 53 ንዑስ አንቀጽ 1 ወይም በተሸጋሸገው አንቀጽ 55 ንዑስ አንቀጽ 1 ተሰርዞ በሚከተለው አዲስ አንቀጽ 53 ንዑስ አንቀጽ 1 ተተክቷል፦

- ንዑስ አንቀጽ (1)፦ በኢትዮጵያ በሚካሄድ የመዝናኛ አገልግሎት ተሳታፊ የሆነ በኢትዮጵያ ነዋሪ ያልሆነ የመዝናኛ አገልግሎት የሚሰጥ ሰው ወይም ቡድን ከመዝናኛ አገልግሎት በሚያገኘው ገቢ ላይ 15% (አስራ አምስት በመቶ) ግብር ይከፍላል።

አንቀጽ 54/56 ሮያሊቲ

የአዋጁ አንቀጽ 54 ንዑስ አንቀጽ 1 እና 2 ወይም በተሸጋሸገው አንቀጽ 56 ንዑስ አንቀጽ 1 እና 2 ተሰርዞ በሚከተለው አዲስ አንቀጽ 56 ንዑስ አንቀጽ 1 እና 2 ተተክቷል፦

- ንዑስ አንቀጽ (1)፦ በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነ ሰው የሮያሊቲ ገቢ ያገኘ እንደሆነ፤
 - ሀ) በጠቅላላ የሮያሊቲ ክፍያ ላይ 10% (አስር በመቶ)፤ ወይም
 - ለ) የሮያሊቲ ገቢው የተገኘው ከኢንጥብብ ወይም ከባህላዊ ስራ ከሆነ 5% (አምስት በመቶ)፤ የገቢ ግብር የመክፈል ግዴታ አለበት።
- ንዑስ አንቀጽ (2)፦ በኢትዮጵያ ነዋሪ ያልሆነ ሰው በቋሚነት በሚሰራ ድርጅት አማካኝነት በኢትዮጵያ ውስጥ የሮያሊቲ ገቢ ያገኘ እንደሆነ በጠቅላላ የሮያሊቲ ገቢው ላይ 10% (አስር በመቶ) የገቢ ግብር የመክፈል ግዴታ አለበት።

አንቀጽ 55/57 የትርፍ ድርሻ

የአዋጁ አንቀጽ 55 ወይም በተሸጋሸገው አንቀጽ 57 ተሸሮ በሚከተለው አዲስ አንቀጽ 57 ተተክቷል፦

- ንዑስ አንቀጽ (1)፦ በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነና የትርፍ ድርሻ ያገኘ ሰው በጠቅላላ የትርፍ ድርሻ ገቢ ላይ 15% (አስራ አምስት በመቶ) የትርፍ ድርሻ የገቢ ግብር የመክፈል ግዴታ አለበት።
- ንዑስ አንቀጽ (2)፦ በኢትዮጵያ ነዋሪ ያልሆነ ሰው ኢትዮጵያ ውስጥ ባለው በቀሚነት በሚሠራ ድርጅት አማካይነት በኢትዮጵያ ውስጥ የትርፍ ድርሻ ገቢ ሲያገኝ በጠቅላላ የትርፍ ድርሻ ገቢ ላይ 15% (አስራ አምስት በመቶ) የትርፍ ድርሻ የገቢ ግብር የመክፈል ግዴታ አለበት።

አንቀጽ 55/57 የትርፍ ድርሻ....የቀጠለ

- **ንዑስ አንቀጽ (3):-** በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተደነገገው ቢኖርም አንድ ድርጅት በኢትዮጵያ ውስጥ ላቋቋመው በቋሚነት የሚሰራ ድርጅት ወይም የኩባንያዎች ቡድን አባል ለሆነ በኢትዮጵያ ውስጥ ነዋሪ ለሆነ ድርጅት **የአክሲዮን ድርሻ ያከፋፈለ እንደሆነ** የዚህ አዋጅ **አንቀጽ 55** ድንጋጌዎች በድርጅቱ ላይ ተፈጻሚ አይሆኑም።
- **ንዑስ አንቀጽ (4):-** በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 3 መሰረት ከተከፋፈለው ሃብት ጋር በተያያዘ **የሚፈቀድ ወይም ተቀናሽ የሚደረግ ወጪ የሌለ** ሲሆን፤ ግብር ከፋዩ የተከፋፈለውን ገንዘብ ማስተካት ወይም ማካካስ ወይም ገንዘቡ በተላለፈበት አመት ይህንን ሂሳብ በግብር አመቱ **የግብር ከፋዩ ገቢ ውስጥ ማካተት የለበትም።**

አንቀጽ 55/57 የትርፍ ድርሻ.....የቀጠለ

- **ንዑስ አንቀጽ (5)**:- ለዚህ አንቀጽ አፈጻጸም “የኩባንያዎች ቡድን” ማለት አንድ ኩባንያ (ከዚህ በኋላ “ተቆጣጣሪው የቡድኑ ኩባንያ” እየተባለ የሚጠራው) በቀጥታ ወይም በተዘዋዋሪ መንገድ **ከአንድ በላይ** በሆኑ ኩባንያዎች (ከዚህ በኋላ “በቁጥጥሩ ስር ያሉ ኩባንያዎች” ተብለው በሚጠሩት) ውስጥ **50%** (ሃምሳ በመቶ) እና ከዚያ በላይ ያሉ **አክሲዮኖች ያሉት** እንደሆነ ነው።

አንቀጽ 56/58 ወለድ

የአዋጁ አንቀጽ 56 ወይም በተሸጋሸገው አንቀጽ 58 ተሰርዞ በሚከተለው አዲስ አንቀጽ 58 ተተክቷል፦

- ንዑስ አንቀጽ (1)፦ በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነ ሰው የወለድ ገቢ ያገኘ እንደሆነ በጠቅላላው የወለድ ገቢ ላይ 10% (አስር በመቶ) ግብር ይከፍላል።
- ንዑስ አንቀጽ (2)፦ በኢትዮጵያ ነዋሪ ያልሆነ ሰው ኢትዮጵያ ውስጥ ባለው በቋሚነት በሚሰራ ድርጅት አማካኝነት በኢትዮጵያ ውስጥ የወለድ ገቢ ያገኘ እንደሆነ በጠቅላላው የወለድ ገቢ ላይ 10% (አስር በመቶ) ግብር ይከፍላል።

አንቀጽ 56/58 ወለድ.....የቀጠለ

- **ንዑስ አንቀጽ (3):-** በዚህ አንቀጽ የተደነገገው ቢኖርም አንድ የፋይናንስ ተቋም በሌላ የፋይናንስ ተቋም ገንዘብ በማስቀመጥ ወይም በሌላ ተያያዥ አገልግሎት የሚያገኘው ወለድ በሰንጠረዥ “ሐ” መሰረት ግብር የሚከፈልበት ይሆናል።
- **ንዑስ አንቀጽ (4):-** በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተደነገገው ቢኖርም ማንኛውም ግብር ከፋይ ዕቃን ወይም አገልግሎትን በዱቤ በመሸጥ የሚያገኘው ወለድ በሰንጠረዥ “ሐ” መሰረት ግብር የሚከፈልበት ይሆናል።

አንቀጽ 57/59 ከዕድል መከራ የሚገኝ ገቢ

የአዋጁ አንቀጽ 57 ንዑስ አንቀጽ 1 ወይም በተሸጋሸገው አንቀጽ 59 ንዑስ አንቀጽ 1 ተሰርዞ በሚከተለው አዲስ አንቀጽ 59 ንዑስ አንቀጽ 1 ተተክቷል፦

- ንዑስ አንቀጽ (1)፦ በኢትዮጵያ ውስጥ በሚደረጉ የዕድል መከራ ጨዋታዎች ተሳትፎ ገቢ ያገኘ ሰው ባገኘው ጠቅላላ ገቢ ላይ 25% (ሃያ አምስት በመቶ) የገቢ ግብር የመክፈል ግዴታ አለበት።

አንቀጽ 59/61 የካፒታል ንብረቶችን በማስተላለፍ የሚገኝ ጥቅም

የአዋጁ አንቀጽ 59 ንዑስ አንቀጽ (2)፤ (3) እና (7) በተሸጋሸገው አንቀጽ 61 ንዑስ አንቀጽ (2)፤ (3) እና (7) ተሰርዘው በሚከተሉት አዲስ አንቀጽ 61 ንዑስ አንቀጽ (2)፤ (3) እና (7) ተተክተዋል፦

- ንዑስ አንቀጽ (2)፦ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 መሰረት በሚከፈለው ግብር ላይ ተፈፃሚ የሚሆነው መጣኔ 15% (አስራ አምስት በመቶ) ይሆናል።

አንቀጽ 59/61 የካፒታል ንብረቶችን በማስተላለፍ የሚገኝ ጥቅም.....የቀጠለ

- **ንዑስ አንቀጽ (3):-** ግብር የሚከፈልበትን ሃብት በማስተላለፍ የሚገኝ ጥቅም ነው የሚባለው በሚከተለው ቀመር ተሰልቶ የሚገኘው ጥቅም ነው:-
 - $ሐ - (ሀ + ለ) =$ ግብር የሚከፈልበት ጥቅም
 - ለዚህ ቀመር አፈፃፀም:-
 - ሀ - ሀብት የተፈራበት/የተገዛበት ዋጋ
 - ለ - የዋጋ ንረት ማስተካከያ 30% (ሠላሳ በመቶ)
 - ሐ - ሀብቱ የተላለፈበት ዋጋ
- **ንዑስ አንቀጽ (7):-** ለዚህ አንቀጽ አፈጻጸም:- “ግብር የሚከፈልበት ሃብት” ማለት አክሲዮን፣ ቦንድ እና ቤት ሲሆን፤ ቤትን በሚመለከት ቤቱ ከመተላለፉ በፊት ለሁለት አመታት ሙሉ በሙሉ ለመኖሪያነት ያገለገለ ህንጻን አይጨምርም።

አንቀጽ 62 በኢትዮጵያ ውጭ የሚፈጸም ቀጥተኛ ያልሆነ ዝውውር

ከአዋጁ አንቀጽ 59 ወይም ከተሸጋሸገው አንቀጽ 61 ቀጥሎ የሚከተለው አዲስ አንቀጽ 62 ተካቷል፦

- ንዑስ አንቀጽ (1)፦ የማናቸውም ሰው ወይም ድርጅት ታክስ የሚከፈልበት ገቢ፤ ገቢው ከተገኘበት ቀን በፊት ባለው የ365 ቀናት ጊዜ ውስጥ በቀጥታ ወይም በተዘዋዋሪ መንገድ አንድ ወይም ከአንድ በላይ በሆኑ የተሳሰሩ ኩባንያዎች አማካኝነት በኢትዮጵያ ውስጥ ከሚገኝ የማይንቀሳቀስ ንብረት ወይም ሌላ ማናቸውም ንብረት ጋር የተያያዘውን አክሲዩን ወይም የአባልነት መብት ዋጋ ከ20% በላይ በመሸጥ የተገኘውን ገቢ ይጨምራል።

አንቀጽ 62 ኢትዮጵያ ውጭ የሚፈጸም ቀጥተኛ ያልሆነ ዝውውር ...የቀጠለ

ከአዋጁ አንቀጽ 59 ወይም ከተሸጋሸገው አንቀጽ 61 ቀጥሎ የሚከተለው አዲስ አንቀጽ 62 ተካቷል፦

➤ **ንዑስ አንቀጽ (2)፦** ለዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 አፈጻጸም ታክስ በሚከፈልበት ገቢ ውስጥ የሚጠቃለል ጥቅም ነው የሚባለው፦

ሀ) ጥቅሙ ከመገኘቱ በፊት በነበረው **የ365 ቀን** ጊዜ ውስጥ ከተሸጠው **አክሲዮን** ወይም ሌላ ጥቅም ዋጋ ውስጥ **ከ50 በመቶ በላይ** በቀጥታ ወይም በተዘዋዋሪ መንገድ ኢትዮጵያ ውስጥ ካለ **የማይንቀሳቀስ** ወይም ሌላ ማናቸውም ንብረት ጋር የተገኘው ጥቅም ሙሉ በሙሉ፤ ወይም

አንቀጽ 62 ከኢትዮጵያ ውጭ የሚፈጸም ቀጥተኛ ያልሆነ ዝውውር ...የቀጠለ

ለ) በሌላ ማናቸውም ሁኔታ በሚከተለው ቀመር መሰረት ተሰልቶ የሚገኘው ጥቅም፦

$$U \times A/ሐ$$

ለዚህ ቀመር አፈጻጸም፦

ሀ) የተገኘው ጥቅም የገንዘብ መጠን፤

ለ) በኢትዮጵያ ውስጥ ከሚገኘው የማይንቀሳቀስ ንብረት ወይም ሌላ ማናቸውም ንብረት ጋር የተያያዘ አክሲዮን ወይም ሌላ ጥቅም ዋጋ፤ እና

ሐ) የጥቅሙ ጠቅላላ ዋጋ፤

አንቀጽ 62 በኢትዮጵያ ውጭ የሚፈጸም ቀጥተኛ ያልሆነ ዝውውር ...የቀጠለ

- **ንዑስ አንቀጽ (3):-** በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 እና 2 መሰረት ግብር የሚከፈልበት ገቢ ያለው በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነ ወይም ነዋሪ ያልሆነ ሰው ያገኘው ወይም ያስተላለፈው ንብረት በኢትዮጵያ ውስጥ እንደሆነ እና ጥቅሙም የተገኘው ምንጩ ከኢትዮጵያ ገቢ እንደሆነ ተቆጥሮ በዚህ አዋጅ አንቀጽ 61 መሰረት ግብር ይከፈልበታል።
- **ንዑስ አንቀጽ (4):-** በኢትዮጵያ ውስጥ የሚገኘው እና በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 እና 2 የተጠቀሰውን የማይንቀሳቀሰው ወይም ሌላ ማናቸውም ንብረት ላይ ቀጥተኛ ባለቤትነት ያለው ሰው በተዘዋዋሪ መንገድ አንድ ወይም ከአንድ በላይ በሆኑ የተሳሰሩ ኩባንያዎች አማካኝነት በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተመለከተው ግብይት የተከናወነ እንደሆነ ይህንኑ ግብይት ወዲያውኑ ለባለሥልጣኑ በፅሁፍ ማሳወቅ አለበት።

አንቀጽ 62 በኢትዮጵያ ውጭ የሚፈጸም ቀጥተኛ ያልሆነ ዝውውር ...የቀጠለ

- **ንዑስ አንቀጽ (5):-** በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) መሰረት የሚያስተላልፈው ሰው የኢትዮጵያ ነዋሪ ያልሆነ እንደሆነ በኢትዮጵያ ውስጥ የሚገኘው እና በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 እና 2 የተጠቀሰውን ንብረት የሚያስተላልፈው ሰው በኢትዮጵያ ነዋሪ ያልሆነው ሰው ወኪል እንደሆነ ተቆጥሮ ከማስተላለፉ ጋር ተያይዞ በዚህ አዋጅ መሠረት ሊከፈል የሚገባውን ግብር የመክፈል ግዴታ አለበት።
- **ንዑስ አንቀጽ (6):-** በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነ ድርጅት በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 እና 2 መሰረት ግብር የሚከፈልበትን በኢትዮጵያ ነዋሪ ያልሆነ ሰው ወይም ድርጅት ያስተላለፈ ወይም የማስተላለፉን ተግባር ያመቻቹ እንደሆነ ግብሩ በሌላ ሰው ካልተከፈለ እንደወኪል ተቆጥሮ በአዋጁ አንቀጽ 61 የተመለከተውን ታክስ እንዲከፍል ይገደዳል።

አንቀጽ 62 ከኢትዮጵያ ውጭ የሚፈጸም ቀጥተኛ ያልሆነ ዝውውር ...የቀጠለ

- **ንዑስ አንቀጽ (7):-** በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተመለከተውን ንብረት ያስተላለፈ ሰው ወይም ድርጅት በዚህ አዋጅ አንቀጽ 83 መሰረት ለታክሱ ባለስልጣኑ ያስተላለፈው ንብረት **የገቢ ማስታወቂያ** ማቅረብ አለበት።
- **ንዑስ አንቀጽ (8):-** በዚህ አንቀጽ መሰረት ለታክሱ ባለስልጣን ያስተላለፈው ንብረት ማስታወቂያ **የማቅረብ ግዴታውን ያልተወጣ** ሰው ወይም ድርጅት በታክስ አስተዳደር አዋጅ በተደነገገው መሰረት **ቅጣት** ይጣልበታል።

አንቀጽ 61/64 ያልተከፋፈለ ትርፍ

የአዋጁ አንቀጽ 61 ወይም የተሸጋሸገው አንቀጽ 64 ተሰርዞ በሚከተለው አዲስ አንቀጽ 64 ተተክቷል፦

- ንዑስ አንቀጽ (1)፦ በሚኒስትሩ በሚያወጣው መመሪያ መሰረት በአንድ የግብር ዓመት ግብር ከተከፈለ በኋላ ለአባላቱ ያልተከፋፈለ እና መልሶ ኢንቨስት ያልተደረገ የተጣራ የድርጅቱ ትርፍ 15% (አስራ አምስት በመቶ) ግብር ይከፈልበታል።
- ንዑስ አንቀጽ (2)፦ ለዚህ አንቀጽ ዓላማ “ያልተከፋፈለ ትርፍ” ማለት የኩባኒያው የሂሳብ ዓመት ካለቀ በኋላ ባሉት አስራ ሁለት (12) ወራት ውስጥ ለባለአክሲዮኖች ያልተከፋፈለ ወይም የኩባኒያውን ካፒታል ለመጨመር ያልዋለ የተጣራ ትርፍ ሲሆን፤ ኢትዮጵያ ውስጥ ባለው በቋሚነት በሚሰራ ድርጅት አማካኝነት የንግድ ሥራ ለሚያካሂድ የውጭ አገር ኩባኒያ ያልተላከ ትርፍን ያካትታል።

አንቀጽ 61/64 ያልተከፋፈለ ትርፍ...የቀጠለ

- **ንዑስ አንቀጽ (3):-** ሚኒስቴሩ በሚያወጣው መመሪያ የሚወሰኑ ዝርዝር ሁኔታዎች እንደተጠበቁ ሆነው፣ አንድ ኩባንያ ትርፉን መልሶ ኢንቨስት እንዳደረገ የሚታሰበው፣ የተጣራ ትርፉን የባለአክሲዮኖቹን አክሲዮን እና የኩባንያውን ካፒታል ለማሳደግ ሲጠቀምበት ነው።
- **ንዑስ አንቀጽ (4):-** ባለአክሲዮኖች የሚያገኙትን የትርፍ ድርሻ ቃል ለገቡት አክሲዮን መክፈያ በሚያውሉበት ጊዜ ሊደረግ የሚገባው ድጋፍ፣ አይነትና መጠን ሚኒስቴሩ በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል።

አንቀጽ 62/65 በቋሚነት በሚሰራ ድርጅት የሚላክ ትርፍ

የአዋጁ አንቀጽ 62 ወይም በተሸጋሸገው አንቀጽ 65 ተሰርዞ በሚከተለው አዲስ አንቀጽ 65 ተተክቷል፦

- **ንዑስ አንቀጽ (1)፦** በኢትዮጵያ ውስጥ በቋሚነት በሚሰራ ድርጅት አማካኝነት የንግድ ስራ የሚያከናውን በኢትዮጵያ ነዋሪ ያልሆነ ሰው በኢትዮጵያ ውስጥ ካለው በቋሚነት ከሚሰራ ድርጅት የሚላክለት ትርፍ ላይ 15% (አስራ አምስት በመቶ) ግብር የመክፈል ግዴታ አለበት።
- **ንዑስ አንቀጽ (2)፦** በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተመለከተው በቋሚነት የሚሰራ ድርጅት ትርፉን የግብር ዓመቱ ከተጠናቀቀበት ቀን ጀምሮ በ12 (አስራ ሁለት) ወራት ውስጥ ያልላከ ቢሆንም እንደላከ ተቆጥሮ ግብሩን እንዲከፍል ይደረጋል። ሆኖም ይህ ትርፍ ወደ ውጭ በሚላክበት ጊዜ በድጋሚ የሚከፈል ግብር አይኖርም።
- **ንዑስ አንቀጽ (3)፦** የዚህ አንቀጽ አፈፃፀም የሚመራው የሚኒስትሮች ምክር ቤት በሚያወጣው ደንብ መሰረት ይሆናል።

አንቀጽ 65/68 ከገቢ ግብር ነፃ የሆነ ገቢ

ከአዋጁ አንቀጽ 65 ንዑስ አንቀጽ (1) (ከ) ወይም በተሸጋሸገው አንቀጽ 68 ንዑስ አንቀጽ 1 (ከ) ቀጥሎ የሚከተሉት አዲስ ፊደል ተራ (ነ)፤ (ኘ)፤ (አ) ተጨምረዋል፦

➤ ንዑስ አንቀጽ (1)

(ነ) የኢትዮጵያ የተቀማጭ ገንዘብ መድን ፈንድ የሚሰበስበው አረቦን፤

(ኘ) በስራ ላይ ያሉ ኩባንያዎች አዲስ ከሚያወጡት አክሲዮን የሚገኝ የካፒታል ዋጋ እድገት ጥቅም (ፕሪሚየም)፤

(አ) ማናቸውም ኩባንያ በኩባንያው ውስጥ በቀጥታ ወይም በተዘዋዋሪ መንገድ ከአስራ ሁለት ነጥብ አምስት በመቶ (12.5%) ያላነሰ ድምጽ የመስጠት መብት እና የኩባንያውን ውሳኔዎች የመቆጣጠር መብት ላለው በኢትዮጵያ ነዋሪ ለሆነ ኩባንያ የሚፈጽመው የአክሲዮን ትርፍ ድርሻ ክፍያ፤”

አንቀጽ 81 ክፍያ የሚፈጸምባቸው ዘዴዎች

ከአዋጁ አንቀጽ 77 ወይም በተሸጋሸገው አንቀጽ 80 ቀጥሎ የሚከተለው አዲስ አንቀጽ 81 ተጨምሯል፤

➤ **ንዑስ አንቀጽ (1) :-** ማናቸውም ግብር ከፋይ ወደ ባንክ ሂሳብ ገቢ በሚደረግ ቼክ፤ ወደ ባንክ ሂሳብ ገቢ በሚደረግ የባንክ ድራፍት፤ ከባንክ ሂሳብ ወደ ባንክ ሂሳብ ገንዘብ በማስተላለፍ ወይም በኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ ፈቃድ በተሰጣቸው የክፍያ መፈፀሚያ መንገዶች ካልሆነ በስተቀር ከዚህ በታች ለተዘረዘሩት ግብዓቶች ክብር **50,000 (ሃምሳ ሺህ) በላይ የሆነ ጥሬ ገንዘብ መቀበል አይችልም።**

ሀ) በአንድ ቀን ውስጥ ከአንድ ሰው ጋር በተደረገ ጠቅላላ ግብዓት፤ ወይም

ለ) ከአንድ ግብዓት ጋር በተያያዘ የሚፈጸም ክፍያ፤ ወይም

ሐ) ከአንድ ሰው ጋር ከተፈጸመ አንድ ግብዓት ወይም ተግባር ጋር የተያያዘ ክፍያ፤

አንቀጽ 81 ከፍያ የሚፈጸምባቸው ዘዴዎች....የቀጠለ

- **ንዑስ አንቀጽ (2)** :- በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) የተደነገገው በሚከተሉት ላይ ተፈጻሚ አይሆንም፤
 - ሀ) በመንግስት መስሪያ ቤቶች፤ በመንግስት የልማት ድርጅቶች፤ በባንኮች እና በማይክሮ ፋይናንስ ድርጅቶች፤
 - ለ) የገንዘብ ሚኒስቴር በሚያወጣው መመሪያ የሚዘረዘሩ ሰዎች ወይም ድርጅቶች ወይም የተለዩ ግብዮቶች፤
- **ንዑስ አንቀጽ (3)** :-ለዚህ አንቀጽ አፈጻጸም “ግብይት” ማለት ግብር የመክፈል ግዴታ የተጣለበት ሰው የሚያከናውነው በዚህ አዋጅ መሰረት ግብር የሚከፈልበት የስራ እንቅስቃሴ ነው።
- **ንዑስ አንቀጽ (4)** :- የገንዘብ ሚኒስቴር በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተመለከተውን የገንዘብ መጠን ሊያሻሽል ይችላል።

አንቀጽ 82/86 መዝገብ ስለመያዝ

- ❑ የአዋጁ አንቀጽ 82 ንዑስ አንቀጽ 2 ወይም በተሸጋሸገው አንቀጽ 86 ንዑስ አንቀጽ 2 ተሰርዟል።
- ❑ የአዋጁ አንቀጽ 82 ንዑስ አንቀጽ 3 ወይም በተሸጋሸገው አንቀጽ 86 ንዑስ አንቀጽ 3 ተሰርዞ በሚከተለው አዲስ ንዑስ አንቀጽ 3 ተተክቷል፦
 - ንዑስ አንቀጽ (3) ፦ የደረጃ “ለ” ግብር ከፋዮች በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 86(1) መሰረት የሂሳብ መዝገብ መያዝ ይችላሉ። የያዙት የሂሳብ መዝገብ ተቀባይነት ካገኘ የሚከፍሉት ግብር የሚወሰነው በሂሳብ መዝገባቸው መሰረት ይሆናል።

አንቀጽ 82/86 መዝገብ ስለመያዝ ...የቀጠለ

የአዋጁ አንቀጽ 82 ንዑስ አንቀጽ 6 ወይም በተሸጋሸገው አንቀጽ 86 ንዑስ አንቀጽ 6 ተሰርዞ በሚከተለው አዲስ አንቀጽ 86 ንዑስ አንቀጽ 6 ተተክቷል፣ እንዲሁም አዲስ ንዑስ አንቀጽ 8፣9፣10 እና 11 ተጨምሯል፤

- ንዑስ አንቀጽ (6) :- በታክስ አስተዳደር አዋጁ የተቀመጡት ድንጋጌዎች እንደተጠበቁ ሆነው፣ ግብር ከፋዩ አንድ ወጪ በተቀናሽነት እንዲያዝሉት ወይም በአንድ ሀብት ዋጋ ውስጥ እንዲካተትሉት የሚያስችለውን የሰነድ ማስረጃ ማቅረብ ያልቻለ እንደሆነ ባለሥልጣኑ ወጪ በተቀናሽነት እንዲያዝ ወይም አንድ ወጪ በአንድ ሀብት ዋጋ ውስጥ እንዲካተት ላይፈቅድ ይችላል።

አንቀጽ 82/86 መዝገብ ስለመያዝ ...የቀጠለ

- **ንዑስ አንቀጽ (8):-** ማንኛውም ግብር ከፋይ በዚህ አዋጅ መሰረት ሊይዝ የሚገባውን የሂሳብ መዝገብ ካላቀረበ ግብሩ በግምት ይወሰናል። ሆኖም ለደረጃ “ለ” በተቀመጠው የማስከፊያ ዘዴ መሰረት ሊስተናገድ አይችልም።
- **ንዑስ አንቀጽ (9):-** ማንኛውም ድርጅት ግብር ከፋይ በሌላ ኩባንያ ውስጥ አክሲዮን ለመግዛት በተበደረው ገንዘብ ላይ የሚከፍለው ወለድ በወጪነት ይያዛል። ሆኖም የዚህ አይነቱ ወጪ ተቀናሽ የሚደረገው ድርጅቱ አክሲዮን ከገዛበት ድርጅት የአክሲዮን ትርፍ ድርሻ የሚያገኝ ከሆነ ነው። ዝርዝሩ ሚኒስቴሩ በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል።
- **ንዑስ አንቀጽ (10):-** ኃላፊነቱ የተወሰነ የሽርክና ማህበር ወይም በሙያ ስራ ላይ የተሰማሩ ሰዎች የሚያወጡት ወጪ ተቀናሽ የሚደረግበት ሁኔታ ሚኒስቴሩ በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል።

አንቀጽ 82/86 መዝገብ ስለመያዝየቀጠለ

በአዋጁ ከአንቀጽ 82 ንዑስ አንቀጽ 7 ወይም በተሸጋሸገው አንቀጽ 86 ንዑስ አንቀጽ 7 ቀጥሎ የሚከተለው አዲስ አንቀጽ 86 ~~(8)~~—ተጨምሯል፤ የነባሩ አዋጅ ንዑስ አንቀጽ (7) ንዑስ አንቀጽ 9 በሚል ተተክቷል፦

- ንዑስ አንቀጽ (~~8~~—ወይም 11)፦ በሠንጠረዥ ‘ሐ’ መሠረት ግብር የመክፈል ግዴታ ያለበት እና ከአንድ በላይ የንግድ ሥራ መስክ ገቢ የሚያገኝ የደረጃ “ሀ” ግብር ከፋይ፣ በዚህ አዋጅ እና በሌሎች ተፈጻሚነት ባላቸው ሕጎች መሠረት ለእያንዳንዱ የተለየ የሥራ መስክ የሂሳብ መዝገቦችን እና ደጋፊ መረጃዎችን በተናጠል መያዝ አለበት።

አንቀጽ 83/87 ግብርን ስለማሳወቅ

የአዋጁ አንቀጽ 83 ንዑስ አንቀጽ(2) እና (3) ወይም በተሸጋሸገው አንቀጽ 87 ንዑስ አንቀጽ (2) እና (3) ተሰርዘው በሚከተሉት አዲስ ንዑስ አንቀጽ (2) እና (3) ተተክተዋል፦

- ንዑስ አንቀጽ (2)፦ አንድ ተቀጣሪ በአንድ አመት ውስጥ ከአንድ በላይ የሆነ ቀጣሪ ያለው ከሆነ ወይም በዚህ አዋጅ አንቀጽ 10 በተመለከተው መሰረት በዚህ አመት ውስጥ በሌላ ሰንጠረዥ ስር የሚወድቅ ገቢ ያለው ከሆነ ወይም ከራሱ ገቢ ላይ ግብር ቀንሶ የመክፈል ግዴታ ያለበት ከሆነ፤ አመቱ በተጠናቀቀ በ30 ቀን ጊዜ ውስጥ የተጠቃለለውን ገቢውን ማስታወቅ አለበት።
- ንዑስ አንቀጽ (3)፦ የተጠቃለለውን ገቢውን የማስታወቅ ግዴታ ለሌለበት ተቀጣሪ በዚህ አዋጅ አንቀጽ 96 መሰረት ቀጣሪው በየአመቱ የሚሰጠው ከተከፋዩ ሂሳብ ላይ ግብር መቀነሱን የሚያረጋግጠው ማስረጃ ለዚህ አዋጅ እና ለታክስ አስተዳደር አዋጅ አፈጻጸም ተቀጣሪው ለአመቱ ሊከፍል ለሚገባው ግብር በማስረጃነት የሚያገለግል ይሆናል።

አንቀጽ 88 አስተዳደራዊ መቀጫ

ከአዋጁ አንቀጽ 83 ወይም በተሸጋሸገው አንቀጽ 87 ቀጥሎ የሚከተለው አዲስ አንቀጽ 88 ተጨምሯል፤

- በዚህ አዋጅ አንቀጽ 81 የተደነገገውን በመተላለፍ በአንቀጹ ከተመለከተው መጠን በላይ በጥሬ ገንዘብ ክፍያ የተቀበለ ግብር ከፋይ በትርፍነት የተቀበለውን ገንዘብ እጥፍ አስተዳደራዊ ቅጣት ይቀጣል።

አንቀጽ 89 ግብርን ስለመክፈል

የአዋጁ አንቀጽ 84 ንዑስ አንቀጽ 2 እና 4 ወይም በተሸጋሸገው አንቀጽ 89 ንዑስ አንቀጽ 2 እና 4 በሚከተሉት አዲስ አንቀጽ 89 ንዑስ አንቀጽ 2 እና 4 ተተክተዋል፤ እንዲሁም አዲስ ንዑስ አንቀጽ 5 ተካቷል፡-

➤ ንዑስ አንቀጽ (2)፡- የደረጃ "ሀ" ግብር ከፋዩች ዓመታዊ ግብር የሚከፍሉት በሚከተለው አኳኋን ይሆናል።

ሀ) ከተያዘው የግብር ዓመት በፊት በነበረው የግብር ዓመት ለግብር 25% (ሃያ አምስት በመቶ) የሂሳብ ሪፖርት ከሚያቀርቡበት ወር መጨረሻ ጀምሮ በሚቆጠር በየሶስት ወሩ በ5 (አምስት) የሥራ ቀናት ውስጥ አቀድመው ይከፍላሉ፤

ለ) የሂሳብ ሪፖርት በሚያቀርቡበት ወር መጨረሻ በሂሳብ ሪፖርቱ መሰረት ሊከፍሉ ከሚገባው ግብር ላይ በየሶስት ወሩ የክፈሉት ተቀንሶ ቀሪውን ይከፍላሉ፤

አንቀጽ 89 ግብርን ስለመክፈል.....የቀጠለ

➤ **ንዑስ አንቀጽ (2):-** የደረጃ "ሀ" ግብር ከፋዮች ዓመታዊ ግብር የሚከፍሉት በሚከተለው አኳኋን ይሆናል።

ሐ) የሂሳብ ሪፖርት በሚያቀርቡበት ወቅት የግብር ስሌት ሲከናወን **በየሶስት ወሩ የክፈሉት** ሊከፈል ከሚገባው የበለጠ ሆኖ የተገኘ እንደሆነ **በብልጫ የክፈሉት ሂሳብ ተመላሽ** ይደረጋል። የተመላሹ ክፍያ የሚፈፀመው በተጨማሪ እሴት ታክስ አዋጅ መሰረት ለተመላሽ ተቀንሶ ከሚያዘው ሂሳብ ላይ ይሆናል።

መ) በዚህ አንቀጽ መሰረት የሚከፈለውን የቅድሚያ ግብር አፈፃፀም የሚወስን መመሪያ ሚኒስትሩ ሊያወጣ ይችላል።

አንቀጽ 89 ግብርን ስለመክፈልየቀጠለ

➤ **ንዑስ አንቀጽ (4):-** የደረጃ “ለ” ግብር ከፋዮች ዓመታዊ ግብር የሚከፍሉት በሚከተለው አኳኋን ይሆናል።

ሀ) ከተያዘው የግብር ዓመት በፊት በነበረው የግብር ዓመት የክፈሉትን **ግብር 25%** (ሃያ አምስት በመቶ) ከሐምሌ ወር መጨረሻ ጀምሮ በሚቆጠር **በየዓመት ወሩ** በ30 (ሰላሳ) የሰራ ቀናት አስቀድመው ይከፍላሉ፤

ለ) በግብር ዓመቱ ሐምሌ ወር መጨረሻ ሊክፈሉ ከሚገባው ግብር ላይ **በየዓመት ወሩ የክፈሉት ተቀንሶ ቀሪውን ይከፍላሉ፤**

አንቀጽ 89 ግብርን ስለመክፈልየቀጠለ

➤ **ንዑስ አንቀጽ (5):-** በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 እና 4 የተደነገገው ቢኖርም ለመጀመሪያ ጊዜ ዘገቢ ግብር የሚከከፍሉ አዲስ ግብር ከፋዮች የመጀመሪያውን የግብር ዓመት በተመለከተ ዓመታዊ ግብር የሚከፍሉት በሚከተለው አኳኋን ነው:-

ሀ) የደረጃ “ሀ” አዲስ ግብር ከፋዮች ዓመታዊ ገቢያቸውን **ማስታወቅ ባለባቸው ጊዜ** በግብር ዓመቱ ሊከፈል የሚገባውን ግብር መክፈል አለባቸው፡፡

ለ) የደረጃ “ለ” አዲስ ግብር ከፋዮች **ከሐምሌ 1 ቀን እስከ ሐምሌ 30 ቀን** ባለው ጊዜ ውስጥ ግብሩን መክፈል አለባቸው፡፡

አንቀጽ 92/97 በሀገር ውስጥ ከሚፈፀሙ ክፍያዎች ላይ ግብር ቀንሶ ስለማስቀረት

የአዋጁ አንቀጽ 92 ንዑስ አንቀጽ 1 ወይም በተሸጋሸገው አንቀጽ 97 ንዑስ አንቀጽ 1 ተሰርዞ በሚከተለው አዲስ አንቀጽ 97 ንዑስ አንቀጽ 1 ተተክል፡-

➤ ንዑስ አንቀጽ (1)፡- ከጥቃቅን ኢንተርፕራይዝ በስተቀር ማንኛውም ድርጅት፣ የመንግስት መስሪያቤት፣ ለትርፍ ያልተቋቋመ ድርጅት፣ ወይም መንግስታዊ ያልሆነ ድርጅት ባለሥልጣኑ በሚያወጣው መመሪያ ግብር ቀንሰው እንዲያስቀሩ ኃላፊነት የተሰጣቸው ግብር ከፋዮች ለሚከተሉት ግብይቶች ከሚፈፀሙት ጠቅላላ ክፍያ ላይ 3% (ሶስት በመቶ) ግብር ቀንሰው የማስቀረት ግዴታ አለባቸው፤-

ሀ) በኢትዮጵያ ውስጥ በአንድ ግዢ ወይም በአንድ የዕቃ አቅርቦት ውል ከብር 20,000 (ሃያ ሺህ ብር) በላይ ለሆነ የዕቃ አቅርቦት የሚፈጸም ክፍያ፤

ለ) በኢትዮጵያ ውስጥ በአንድ አገልግሎት አቅርቦት ውል ከብር 10,000 (አስር ሺህ ብር) በላይ የሚፈፀም ክፍያ፤

አንቀጽ 92/97 በሀገር ውስጥ ከሚፈፀሙ ክፍያዎች ላይ ግብር ቀንሶ ስለማስቀረት.....የቀጠለ

የአዋጁ አንቀጽ 92 ንዑስ አንቀጽ 4 ወይም በተሸጋሸገው አንቀጽ 97 ንዑስ አንቀጽ 4 ተሰርዞ በሚከተለው አዲስ አንቀጽ 97 ንዑስ አንቀጽ (4) ተተክቷል፤

- ንዑስ አንቀጽ (4)፡- የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) ተፈጻሚ የሚሆንበት አቅራቢ ግብር ቀንሶ ለሚያስቀረው ሰው የታክስ ከፋይ መለያ ቁጥሩን እና የታደሰ ንግድ ፈቃድን ያልሰጠ እንደሆነ ግብሩን ቀንሶ የማስቀረት ግዴታ ያለበት ሰው ከሚፈጽመው ጠቅላላ ክፍያ ላይ 30% (ሰላሳ በመቶ) ቀንሶ የማስቀረት ግዴታ አለበት።

አንቀጽ 105 የገቢ ግብር ማበረታቻ እና በሌሎች ሕጎች የተሰጡ የገቢ ግብር ነፃ መብቶች አፈፃፀም

ከአዋጁ አንቀጽ 99 ወይም በተሸጋሸገው አንቀጽ 104 ቀጥሎ የሚከተለው አዲስ አንቀጽ 105 ተጨምሯል፤

- ንዑስ አንቀጽ (1)፡-በኢንቨስትመንት ሕጉ መሰረት ኢንቨስትመንት ፈቃድ የተሰጣቸው ኢንቨስተሮች ሊሰጣቸው የሚገባው የገቢ ግብር ማበረታቻ የሚኒስትሮች ምክር ቤት በሚያወጣው ደንብ በሚወሰነው መሰረት መሆን አለበት።
- ንዑስ አንቀጽ (2)፡-በዚህ አዋጅና አዋጁን መሰረት በማድረግ በሚወጣው ደንብ እንዲሁም በኢንቨስትመንት ማበረታቻ ደንብ ከተሰጡ የገቢ ግብር ነፃ የመሆን መብቶች ውጭ የተሰጡ ማናቸውም ከገቢ ግብር ነፃ የመሆን መብቶች በዚህ አዋጅ ተሸሯል።
- ንዑስ አንቀጽ (3)፡-በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 የተደነገገው ቢኖርም፣ በህብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ በተደነገገው መሰረት ማህበሩ በሚያገኘው የንግድ ሥራ ገቢ ላይ የገቢ ግብር ተፈፃሚ አይሆንበትም።

አንቀጽ 100/106 የተሻሩ እና ተፈፃሚነት የማይኖራቸው ሕጎች

ከአዋጁ አንቀጽ 100 ንዑስ አንቀጽ 1(ሐ) ወይም በተሸጋሸገው አንቀጽ 106 ንዑስ አንቀጽ 1(ሐ) ቀጥሎ የሚከተለው አዲስ ንዑስ አንቀጽ (መ) ተጨምሯል፤

➤ ንዑስ አንቀጽ (1) (መ)፡- የተርን ኦቨር ታክስ አዋጅ ቁጥር 308/1995 እና ማሻሻያዎቹ፤

መግለጫ

ከአንቀጽ 22 ጀምሮ እስከ አንቀጽ 102 ድረስ ያሉት የነባሩ አዋጅ ድንጋጌዎች እንደቅደም ተከተላቸው

ከአንቀጽ 22 እስከ 108 በሚል ተስተካክለዋል፡

አንቀጽ 101/107 የመሸጋገሪያ ድንጋጌ

- ይህ አዋጅ ተፈጻሚ ከሚሆንበት የግብር አመት በፊት ላለው የግብር አመት ያልተሰበሰበ ግብርን በተመለከተ ከመሻሻሉ በፊት የነበረው የገቢ ግብር አዋጅ ድንጋጌዎች እና የተሻረው የተርን ኦቨር ታክስ አዋጅ ተፈጻሚነት ይቀጥላል፡፡

አንቀጽ 102/108 አዋጁ የሚጸናበት ቀን

ይህ አዋጅ ከሚከተለው ጊዜ ጀምሮ የጸና ይሆናል፦

- **ንዑስ አንቀጽ (1)፦** በዚህ አዋጅ የተጣለው አማራጭ አነስተኛ ግብር ከሃምሌ 1 ቀን 2017 አ.ም ጀምሮ በሚሰበሰብ ግብር ላይ ተፈጻሚ ይሆናል፤
- **ንዑስ አንቀጽ (2)፦** በሰንጠረዥ “መ” መሰረት የሚሰበሰብ ግብር እና በተሸጋሸገው አንቀጽ 97 መሰረት ከግብይቶች ላይ ተቀናሽ የሚደረገው ግብር ከነሃሴ 1 ቀን 2017 አ.ም ጀምሮ ተፈጻሚ ይሆናል፤
- **ንዑስ አንቀጽ (3)፦** በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 እና 2 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ሌሎች የዚህ የማሻሻያ አዋጅ ድንጋጌዎች ተፈጻሚ የሚሆኑት ከሀምሌ 1 ቀን ጀምሮ በተገኘ ገቢ ላይ ይሆናል።

እናመሰግናለን!!!